

Vijf tips

Aan de slag met klimaat-adaptie

Het klimaat gaat veranderen; we krijgen hevigere buien, extremere hitte, de zeespiegel gaat stijgen en het wordt droger. Om een leefbare openbare ruimte te behouden, moeten we onze steden en dorpen (her)inrichten met het oog op de toekomst.

Met de komst van het nieuwe Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, waarin elke gemeente verplicht wordt om een stresstest uit te voeren voor 2019, kunnen we er niet langer omheen; tijd om in actie komen. Maar hoe dan? Stadswerk organiseerde een aantal bijeenkomsten en zet vijf tips op een rij.

1 **BEGIN BIJ DE KLIMAATEFFECTENATLAS**

Voor elke gemeente is het van belang om in kaart te brengen wat lokaal de mogelijke gevolgen zijn van het veranderende klimaat. De Klimaateffectatlas kan hier uitkomst bieden. Met bestaande data en gegevens is een interactieve kaart gecreëerd die als *wake-up call* kan dienen en een eerste stap kan zijn in het proces naar het opstellen van een visie en beleid. Verzamel dwars door de gemeente

mensen van riolering, openbare ruimte, beheer, wethouders, etc. en ga samen de risicodialog aan. De atlas kan vervolgens handreikingen bieden voor nader onderzoek.

2 **VOER EEN ECHTE STRESSTEST UIT EN START**

Als er middels de klimaateffectatlas draagvlak is gevonden, kan een echte stresstest de kwetsbaarheden voor extreme weersomstandigheden nauwkeurig door rekenen en in beeld brengen. Start na de stresstest eerst met een brede visie en strategie in nationale, provinciale en lokale omgevingsvisies en adaptatiestrategieën zodat je daarna toekomstige investeringen in de openbare ruimte en bijbehorende plannings over elkaar heen kan leggen. Zorg dat de stresstest geen rapport is dat in de la verdwijnt, maar als onderlegger gebruikt kan worden.

FOTO: PETER NIJSEN/STADSWERK

TEKST JOSSE REINSMA, Jonge Honden

leefbaarheid. Maar niet elk groen levert dezelfde functies of dient dezelfde doelstelling. Hierbij is de juiste assortimentskeuze van belang. Verschillende aandachtspunten bij de keuze zijn bijvoorbeeld: zonnestraling, wind, winterhardheid, grootte en openheid van de kroon. Waar je ook rekening mee moet houden, is de techniek die erachter zit. Duurzame groeiplaatsen voor bomen lijken misschien duur, maar betalen zich op de lange termijn terug.

3 VOEG WAARDE TOE

Denk integraal en pak de openbare ruimte multifunctioneel aan. Dit kan door middel van verschillende benaderingen. Met behulp van de uitkomsten van een stresstest kunnen schades voorkomen worden en risico's worden gereduceerd. Dit vraagt vaak om technische oplossingen. Maar soms vraagt de openbare ruimte om een 'ontwerpde aanpak' (denk aan groen en blauw met een esthetische waarde) of een 'ruimtelijke systeemaanpak' (denk aan robuuste structuur met natuurlijk systeemherstel). Maak klimaatadaptatie onderdeel van brede ruimtelijke afwegingen en verwerk het in ontwerpen die passen in ons landschap. Integraal denken en gebiedsgericht bekijken en aanpakken, betekent dat je op zoek moet naar innovatieve oplossingen. Op deze wijze kan er ook daadwerkelijk (meer-) waardecreatie ontstaan.

4 VERGEET HET GROEN NIET

Groen werkt. Zowel tegen hittestress als wateroverlast; het vermindert de opwarming, neemt water op en zorgt voor actieve koeling in de avond middels evapotranspiratie. Daarnaast bieden bomen schaduw voor aangename koelte. Ook draagt groen bij aan de biodiversiteit en filtert het de lucht. Meer groen zorgt nou eenmaal voor een hogere

5 BETREK JE BURGERS

60 tot 70 procent van de stad is privaat terrein. Het is daarom van belang om samen met je inwoners te werken aan een klimaat actieve, veilige en gezonde leefomgeving. Ook voor de openbare ruimte is het betrekken van inwoners van belang. Maar hoe krijg je inwoners mee? Begin met het goede voorbeeld te geven en gezamenlijke doelen te stellen. Maak hier gebruik van bewonersgroepen of info via scholen en breng goede initiatieven in kaart. Laat zien wat er kan en breng het als een keuze. Ook helpt het als je al inzichtelijk hebt wie zich binnen je gemeente wil inzetten voor het klimaat; deze kun je als ambassadeur aanwijzen en een voortrekkersrol geven. Of probeer een *hype* te creëren. Maak hierbij gebruik van het principe van schaarste, hierdoor maak je iets bijzonder en wordt het aantrekkelijk en gewild. Ook sociale druk kan hierin een bepalende factor zijn om inwoners in beweging te krijgen. ●

Ook het komende jaar gaat Vereniging Stadswerk Nederland druk aan de slag met klimaatadaptatie. Zo is er op donderdag 12 april de bijeenkomst Klimaat en water in de stad in samenwerking met Stichting RIONED, Amsterdam Rainproof en de gemeente Rotterdam. Ook is er een speciale uitgave over klimaatadaptatie in voorbereiding. Deze verschijnt begin juni en wordt meegestuurd met Stadswerk magazine. Houd u onze website www.stadswerk.nl in de gaten voor verdere activiteiten.

WEBSITES

www.jongehonden.com
www.rainproof.nl
www.riool.net
www.rotterdamclimateinitiative.nl/nl/dossiers/klimaatadaptatie/overzicht
www.stadswerk.nl